

прийнятті таких заяв, оскільки ці спори можуть бути вирішені лише в позовному провадженні свою позицію ВСУ висловив у постановках Пленуму ВСУ (№3 від 15.05.2006 р.) та ВССУ (№14 від 23.12.2011 р.);

г) скасування наказу про стягнення аліментів – лише за спеціальною процедурою. Судові накази не оскаржуються в апеляційному порядку. У разі незгоди боржника з судовим наказом про стягнення аліментів, існують два можливі варіанти для зміни їх розміру: перегляд судового наказу за нововиявленими обставинами та звернення до суду з позовом про зменшення розміру аліментів.

Стягненням аліментів є проблемою, яка ніколи не буде вирішена до кінця і для цього є багато передумов, моральних, соціальних, економічних, правових тощо. Проте змін, що були внесені до чинного законодавства, були позитивним кроком у напрямку її вирішення. За півроку вже склалася певна практика розгляду окресленої категорії справ з урахуванням прийнятих нововведень у площині наказного та позовного провадження, а досягнення позитивного результату дуже залежить від правильного та компетентного розуміння норм закону, а також якісної підготовки процесуальних документів для звернення до суду.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку стягнення аліментів» від 17.05.2017 № 2037-VIII.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2037-19> (дата звернення 10.03.2018).

Євгенія Сергіївна Зимогляд – студентка IV курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Катерина Сергіївна Науменко** – заступник директора Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ – начальник відділу навчально-методичної роботи, доцент кафедри юридичних дисциплін, кандидат юридичних наук

ПЕРЕДАЧА БЕЗХАЗЯЙНОЇ НЕРУХОМОЇ РЕЧІ В КОМУНАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ

У зв'язку з активним включенням об'єктів нерухомості у цивільно-правовий обіг, особливостям розгляду справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність приділено окрему главу 8 Розділу IV ЦПК України. Такі справи, звичайно, не є досить поширеними, проте, безсумнівно, мають місце на практиці. Нині актуальним залишається

дослідження питань законодавчого врегулювання розгляду цієї категорії справ, адже існує низка недоліків у законодавстві, що потребують усунення. Актуальною ця тема є ще й тому, що сьогодні бракує наукових досліджень із цих питань. Розгляду цієї теми приділяється певна увага науковців, проте наукові праці, присвячені аналізу особливостей розгляду цієї категорії справ, здебільшого представлені коментарями відповідних статей ЦПК України (статті 329-333 ЦПК).

За чинним законодавством передати в комунальну власність можна лише безхазяйну річ. Безхазяйною є річ, яка не має власника або власник якої невідомий (ст. 335 ЦК). Суд може визнати майно безхазяйним лише в тих випадках, коли попередній власник невідомий або якщо він добровільно залишив свою власність [1].

Верховний Суд України на підставі узагальнення матеріалів судової практики щодо розгляду справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність зазначив, що інколи до суду зверталися неналежні заявники, не дотримувалася встановлена законом процедура переходу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Крім того, судам доводилося відмовляти у прийнятті заяви про передачу безхазяйної нерухомої речі у власність територіальної громади відповідно до вимог ст. 271 ЦПК, оскільки такі речі не були взяті на облік органом, який здійснює державну реєстрацію прав на нерухоме майно, або заяви подавалися до закінчення одного року з дня прийняття такої речі на облік. [3]. Окрім цього при розгляді справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність процедура заочного розгляду не може бути застосована. Проте судова практика свідчить, що суди не завжди дотримуються зазначеної вимоги закону.

Заявником за даною категорією справ є орган, уповноважений управляти майном відповідної територіальної громади. Такими органами є органи місцевого самоврядування, які у відповідності до наданих їм повноважень від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до ЗУ «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 р. здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, у тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності в постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються в користування і оренду [1].

Для справ про передачу безхазяйної нерухомої речі в комунальну власність встановлено виключну територіальну підсудність: заява подається до суду за місцезнаходженням такої речі.

Умовами, які необхідні для подання заяви про передачу безхазяйної нерухомої речі у власність територіальної громади, є: взяття безхазяйної нерухомої речі на облік органом, що здійснює реєстрацію прав на нерухоме майно; розміщення оголошення в друкованих засобах масової інформації про взяття безхазяйної нерухомої речі на облік; закінчення одного року з дня взяття на облік безхазяйної нерухомої речі [2].

За змістом заява має відповідати загальним вимогам для всіх цивільно-процесуальних документів і особливостям, встановленим ст. 330 ЦПКУ.

Розгляд справи відбувається у судовому засіданні за участю заявника та з обов'язковим повідомленням усіх заінтересованих осіб. Проте У ЦПК не називаються особи, яких суд може визнати зацікавленими за даною категорію справ. При підготовці справи до судового розгляду може виникнути необхідність вирішення питання про участь представників БТІ, податкових органів, органів прокуратури та інших.

Встановивши, що нерухома річ є безхазяйною та взята на облік органом, який здійснює державну реєстрацію прав на нерухоме майно, а також що сплив 1 рік з дня взяття на облік нерухомої речі, суд ухвалює рішення про передачу безхазяйної нерухомої речі у власність відповідної територіальної громади. Отже, територіальні громади мають усі правові підстави для оформлення права комунальної власності на безхазяйну річ.

Підсумовуючи все вищезазначене, можна зробити висновок, що при розгляді в порядку окремого провадження справ про передачу безхазяйної нерухомої речі в комунальну власність судді повинні звертати особливу увагу на заявників (чи можуть вони виступати в даному статусі), обов'язково повідомляти всіх заінтересованих осіб про час і місце судового засідання та вирішувати питання про необхідність участі в судовому засіданні представників податкових органів, органів прокуратури та встановлювати всі необхідні юридичні обставини.

Література

1. Болокан І.В. Особливості розгляду судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі в комунальну власність // Вісник Запорізького національного університету. – 2009. – № 2. – С. 48-54.
2. Волинець Т. В. Набуття права власності на безхазяйну річ як підстава виникнення права комунальної власності територіальної громади // Навчально-науковий інститут права та психології Національного університету «Львівська політехніка», 2016. – С. 121-128.
3. Щодо додержання закону при прийнятті рішень стосовно конфіскації майна та передачі речових доказів у доход держави: Лист Верховного Суду України від 30.01.2007 р. № 9-12.